

İnternet Üzerinden Yapılan Satışlarda Mükellefiyet Kaydı ve Belge Düzeni

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	97677631-105-E.9239
Tarih	20.04.2020

T.C.

GİRESUN VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 97677631-105-E.9239

20.04.2020

Konu : İnternet Üzerinden Yapılan Satışlarda Mükellefiyet Kaydı ve Belge Düzeni

İlgi : 14/05/2019 tarihli ve 22927 gelen evrak numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; internette bulunan sitelerden belirli bir fiyata takipçi temin edilmesi ve temin edilen takipçilerin satılması suretiyle kazanç elde edilmesi faaliyetine ilişkin olarak vergi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekip gerekmediği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

-*"Mevzuu"* başlıklı 1 inci maddesinde, gerçek kişilerin gelirlerinin gelir vergisine tâbi bulunduğu, gelirin bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarı olduğu,

-*"Ticari Kazancın Tarifi"* başlıklı 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınaî faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu,

-*"Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti"* başlıklı 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahipler tarafından işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği; işletmeden çekilen değerlerin ise söz konusu farka ilave olunacağı,

-*"İşletme Hesabı Esasında Ticari Kazancın Tespiti"* başlıklı 39 uncu maddesinde ise işletme hesabı esasına göre ticari kazancın, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler arasındaki müspet fark olduğu, emtia alım ve satımı ile uğraşanlarda ticari kazancın bulunması için hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değerinin hasılatı, hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değerinin ise giderlere ilave olunacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca anılan Kanunun;

-*"Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti"* başlıklı 46 ncı maddesinde, 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançlarının basit usulde tespit olunacağı,

-*"Basit Usulün Hududu"* başlıklı 51 inci maddesinde, basit usulün hududu gösterilmiş olup, birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde; tavassut işi yapanların basit usulden faydalanamayacakları,

-*"Gelirin Toplanması ve Beyan"* başlıklı 85 inci maddesinde ise mükelleflerin ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verecekleri, bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyanname toplanmasının zorunlu olduğu, tacirlerle çiftçiler ve serbest meslek erbabının ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile yıllık beyanname verecekleri

ifade edilmiştir.

Ticari faaliyet emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup, kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması, böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin ticari faaliyet olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak bir faaliyetin ticari faaliyet sayılabilmesi için kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte, faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması, şahsi ihtiyaç kapsam ve sınırlarını aşması gerekmektedir.

Bu itibarla, gelir elde edilen faaliyetin ticari bir organizasyon içinde yapılması, ticari faaliyetin bir unsuru sayılması, ticari organizasyonun şekli ve maddi unsurları ile açıkça belli olmadığı hallerde ise faaliyetin devamlılık kasıt ve niyeti ile yapıldığını belirleyen objektif ölçü olarak, muamelede çokluk olup olmadığına bakılması gerekmektedir. Muamelede çokluk, gelir elde edilen faaliyetin aynı takvim yılı içerisinde birden fazla defada veya takip eden birden fazla takvim yılında ard arda gerçekleştirilmesidir.

Buna göre; internet üzerinden takipçi alım satım faaliyeti neticesinde elde edilen kazancın Gelir Vergisi Kanununun ticari kazançlara ilişkin hükümleri çerçevesinde vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, ticari kazanç kapsamında vergiye tabi tutulması gereken söz konusu faaliyetin aracılık işi kapsamında olması nedeniyle, Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi uyarınca basit usulde vergiye tabi tutulması mümkün bulunmamakta olup, kazancın bilanço esaslı veya işletme hesabı esasına göre tespit edilmesi ve yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 153 üncü maddesinde; *"Aşağıda yazılı mükelleflerden işe başlayanlar keyfiyeti vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar:*

1. Vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı;

...",

- 154 üncü maddesinde; *"Tüccarlar için aşağıdaki hallerden her hangi biri "İşe başlama"yı gösterir:*

1. Bir iş yeri açmak (İş yeri açmaktan maksat, belli bir yerde bilfiil ticari veya sınai faaliyete geçmek demektir. Bir yerin ne maksatla olursa olsun sadece tutulmuş olması veya içinde tertibat ve tesisat yapılmakta bulunması iş yerinin açıldığını göstermez),

2. İş yeri açılmamış olsa bile ticaret siciline veya mesleki bir teşekküle kaydolunmak,

3. Kazançları basit usulde tesbit edilen tüccarlar için işle bilfiil uğraşmaya başlamak.",

- 156 ncı maddesinde; "Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir."

- 168 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; "Bildirmeler aşağıda yazılı süre içinde yapılır:

1. Gerçek kişilerde işe başlama bildirimleri, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde kendilerince veya 1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensuplarınca, şirketlerin kuruluş aşamasında işe başlama bildirimleri ise işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde ticaret sicili memurluğunca ilgili vergi dairesine yapılır. Şirketlerin işe başlama bildirimleri dışında yapılacak bildirimler ile işi bırakma ve değişiklik bildirimleri, bildirilecek olayın vukuu tarihinden itibaren bir ay içerisinde mükellef tarafından vergi dairesine yapılır.",

- 172 nci maddesinde; "Aşağıda yazılı gerçek ve tüzel kişiler bu kanunun esaslarına göre defter tutmaya mecburdurlar:

1. Ticaret ve sanat erbabı;

...",

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, mezkûr Kanununun 176 ila 181 inci maddelerinde defter tutma bakımından tüccarlara ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, bu kapsamda 177 nci maddesinde, maddede 6 bent halinde sayılan şartlardan birinin taşınması halinde bilanço esasına göre, 178 inci maddesinde 177 nci maddede yazılı olanların dışında kalanlar ile kurumlar vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Hazine ve Maliye Bakanlığınca müsaade edilenlerin işletme hesabı esasına göre defter

tutacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 182 nci ve müteakip maddelerinde, bilanço ve işletme esasına göre defter tutmaya, 220 ila 226 ncı maddelerinde ise tutulması gereken defterlerin tasdikine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunun 227 nci maddesinde;

"Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."

hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise, esas itibariyle, aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak düzenlenmesi uygun görülen belgelerden biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Buna göre; Kanunun 156 ncı maddesi hükmünden de anlaşılacağı üzere; işyerinin tanımı yapılırken, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetin yapılması ve yürütülmesinde kullanılan yerlerin neler olabileceği nitelenmiş ve tanımda belirtilen yerlerle sınırlandırılmamıştır. Bu nedenle, elektronik ortamda yapılan bu tür faaliyetler için iletişim amacıyla kullanılan yerin işyeri olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, kazancınız Gelir Vergisi Kanunu uygulamasında ticari kazanç kapsamında değerlendirildiğinden, söz konusu kazancınıza konu faaliyetiniz dolayısıyla adınıza mükellefiyet tesis edilmesi ve Vergi Usul Kanunu uygulamasında defter ve belge düzeni başta olmak üzere mükellefin ödevlerine ilişkin hükümlere riayet edilmesi icap etmekte olup, aksi halde ise aynı Kanunun ilgili ceza hükümleri çerçevesinde işlem tesis edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026